

man kan ikke se bort fra den Omstændighed, at saa godt som alle disse Husmænd har maattet bede om at faa et Laan, men jeg tror alligevel ikke, man skal lægge Hovedvægten dær. Hovedvægten maa lægges paa, om disse Husmænd har de personlige Egenskaber, der skal til, for at de kan klare sig i et saadant Husmandsbrug. Jeg mener, at de for det første maa være i Besiddelse af en ukuelig Villie; det er den første Betingelse, der maa stilles til dem, der gaar ind i disse Brug. Dernæst maa de være i Besiddelse af den Flid og Arbejdslyst, som skal til, for at de kan arbejde fra Morgen tidlig til Aften sent. Det er endelig absolut nødvendigt, at de er sparsommelige, og at de har den rent tekniske Dygtighed. Har de disse Egenskaber i Forening, er der for mig ingen Tvivl om, at de vil klare sig i disse Brug. ganske uanset, om de i Begyndelsen kommer til at stifte nogen Gæld.

Netop fordi det er disse Egenskaber, der i saa høj Grad maa bygges paa, forekommer det mig, at man, indtil man har tilstrækkelige Erfaringer, maa gaa ret varomt frem. Thi det er Ulykken ved denne Lovgivning, at man ikke kan faa den Sortering frem, som skulde til, for at man netop kan faa de rette Folk paa de rette Pladser. Jeg mener derfor, at netop nu, da Forholdene har vist, at det ikke er saa rosenrødt alt sammen, som man fra visse Sider var tilbøjelig til at mene, er der god Grund til at standse paa Vejen — jeg vil ikke misforstaas, jeg mener selvfølgelig ikke, at man skal standse dette Udstykningsarbejde; men man kan netop af Tilfældet fra Egholm finde Bevis for, at der er god Grund til at give sig Tid, inden man forcerer denne Lovgivning stærkere frem, end Forholdene opfordrer til.

Nu kommer dette Forslag her og søger, som jeg sagde til at begynde med, at kalde den frivillige Udstykning frem; nu søger man at faa ordnet det saadan, at de to Former for Udstykning kan komme til at gaa sideordnede med hinanden i de kommende Aar; og jeg vil tro, at dette frivillige Udstykningsprincip, der ligger i Forslaget her, ikke alene vil vise sig tilstrækkeligt til at løse Spørgsmaalet i de Egne, hvor der ikke findes nogen videre Statsudstyknings, men ogsaa i det lange Løb vil vise sig at være en bedre Form end den anden. Jeg har den Opfattelse, at mange unge Mennesker i Landet, hvis de bliver stillet frit, saa de kan vælge, hvilken af de 2 Former de vil, vil foretrække den Form, hvorunder de selv har Lov til at udsøge sig en Plet Jord, og hvor Staten giver Tilskud til Anskaffelse af

Jord og Bygninger i Henhold til Lovens Bestemmelser.

Jeg hilser navnlig Forslagets Fremkomst med Tilfredshed, fordi jeg tror, det vil være den Form for Lovgivning, der i de kommende Aar bedst vil være i Stand til at tage Kampen op med, om jeg saa maa sige, det Spøgelse, som Gang efter Gang rejser sig her i Salen, nemlig Ekspropriation, og som ogsaa i disse Dage er blevet fremmanet; thi det er efter min Mening et Spøgelse, som, hvis vi ikke finder en Form, hvorunder det paa naturlig Maade af sig selv vil glide ud af Debatten, vil rejse Hovedet Gang paa Gang, ifald vi bliver ved med det, man med et kort Udtryk kan kalde Statsudstyknings. Jo mere det gaar i den Retning, at det skal være Staten, der foretager Udstykningen, desto mere er jeg sikker paa, at dette Spøgelse Gang efter Gang vil blive ved at rejse sig; thi netop i Forbindelse med Statsudstyknings kan man altid faa en nogenlunde antagelig Grund til at komme med det. Men ved at give Plads for den frivillige Udstykning, ved at søge at ordne Forholdene saaledes, at denne kan komme til at gøre sig gældende i højere Grad — og hvem ved, maaske endogsaa overvinde den Form at gaa Statsudstyknings Vej —, tror jeg, at dette Spøgelse, Ekspropriationsspørgsmaalet, mere og mere vil glide i Baggrunden, og vi vil maaske kunne naa det Tidspunkt, da ingen vover at rejse Spørgsmaalet om Ekspropriation, fordi der i Virkeligheden ikke er nogen som helst Begrundelse for det.

Nu kan ærede Medlemmer maaske sige, at man skal ikke nære Spørgelsefrygt, og i al Almindelighed vil jeg tilstaa, at jeg nærer ikke stor Frygt for Spøgelser; men jeg har dog den Opfattelse, som jeg ikke tror, man kommer udenom, at hvor der overhovedet er Spøgeri, er der altid en vis Utryghedsfølelse. Selv om man i og for sig ikke tror paa, at Spøgeriet har noget at sige, selv om man maaske i Øjeblikket vil hævde, at der ingen Fare er for, at dette Spøgelse skal rejse sig igen, maa vi ikke glemme, at det ikke er saa forfærdelig længe siden, vi havde en anden Landbrugsminister end den nuværende, nemlig det ærede Medlem Hr. Kristjan Pedersen. Vi ved alle, hvorledes dette ærede Medlem saa paa Ekspropriationen, og de fleste af os ved, hvorledes han har udtalt som sin Mening, at vi skulde ikke alene have begyndt med denne Ekspropriation, men ogsaa have gennemført den til Bunds. Nu vil ganske vist jeg — og det gaar jeg ud fra, at mange ærede Medlemmer